

มติการประชุม
คณะบุคคลปฏิบัติหน้าที่แทนสภามหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา
ครั้งที่ ๑๑(๒/๒๕๖๒)
วันพุธที่ ๒๐ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๒
ณ ห้องประชุมพันเอกอาทร ชนเห็นชอบ ๑ ชั้น ๖
สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา

ระเบียบวาระที่ ๔.๑ รายงานผลการดำเนินงานสนองงานศูนย์พัฒนาพันธุ์พืชจักรพันธ์เพ็ญศิริ
 ประจำปี ๒๕๖๑

สรุปเรื่อง

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา ได้สนองงานในโครงการของศูนย์พัฒนาพันธุ์พืชจักรพันธ์เพ็ญศิริ ที่ได้รับพระมหากรุณาธิคุณ มีพระราชทานมัตให้ดำเนินงาน ในปี พ.ศ. ๒๕๖๑ จำนวน ๔ โครงการ ได้แก่

๑. โครงการพัฒนาพันธุ์และรักษาพันธุ์พืชผักและพืชอาหาร ๑๑ ชนิด ได้แก่ พริกขี้หนูสวน พริกขี้หนูใหญ่ (ชี้ฟ้า) พริกใหญ่ (หนุ่ม) มะเขือเทศ มะเขือเปราะ แตงกวา ถั่วฝักยาว ถั่วไร้ค้ำง ค่ะน้า ผักกวางตุ้ง บวบเหลี่ยม ฟักทอง และข้าวโพดเทียนหวาน

แนวทางการพัฒนาพันธุ์พืชยึดหลักการอยู่ ๓ ลักษณะ คือ

๑. ใช้ฐานพันธุ์กรรมพืชผักพื้นเมืองที่มีลักษณะแข็งแรงทนทานปรับตัวเข้ากับสภาพแวดล้อมได้ดีเป็นหลัก และเสริมด้วยพันธุ์กรรมที่มีการพัฒนาแล้ว รวมทั้งการคัดเลือก และพัฒนาพันธุ์ให้เป็นพันธุ์ผสมเปิด เกษตรกรสามารถเก็บเมล็ดพันธุ์ปลูกเองได้ต่อเนื่อง
๒. คัดเลือกให้ได้พันธุ์ที่เจริญเติบโตได้ดี มีความแข็งแรงทนทานต่อโรค และแมลง
๓. มีผลผลิตที่ดี ทั้งปริมาณ และคุณภาพ ใกล้เคียงกับพันธุ์การค้า

การดำเนินการประกอบด้วย ๓ กิจกรรมหลัก คือ

๑. รวบรวม และเก็บรักษาเมล็ดพันธุ์
๒. ปลูกต่อเชื้อพันธุ์ที่พัฒนาขึ้นมาแล้ว
๓. พัฒนาปรับปรุงพันธุ์พืชอย่างต่อเนื่อง

ผลการดำเนินงาน รวบรวม และเก็บรักษาเมล็ดพันธุ์ การผลิตเมล็ดพันธุ์หลัก ปี ๒๕๖๑

ตัวชี้วัด	หน่วยนับ	เป้าหมาย	เป้าหมายที่ได้
เชิงปริมาณ :			
ได้เมล็ดพันธุ์หลัก พริกขี้หนูสวน	กรัม	๑๐๐	๕๐๐
ได้เมล็ดพันธุ์หลัก พริกขี้หนูใหญ่ อย่างน้อยเบอร์ละ	กิโลกรัม	๑	๑
ได้เมล็ดพันธุ์หลัก พริกใหญ่ อย่างน้อยเบอร์ละ	กรัม	๕๐	๕๐
ได้เมล็ดพันธุ์หลัก มะเขือเทศ อย่างน้อยเบอร์ละ	กรัม	๕๐	๕๐
ได้เมล็ดพันธุ์หลัก มะเขือเปราะ	กิโลกรัม	๒	๒
ได้เมล็ดพันธุ์หลัก แตงกวาทั้งผลสั้นและผลยาว อย่างละ	กิโลกรัม	๑	๑
ได้เมล็ดพันธุ์หลัก ถั่วฝักยาว	กิโลกรัม	๑	๒
ได้เมล็ดพันธุ์หลัก ถั่วไร้ค้ำง	กิโลกรัม	๑	๕
ได้เมล็ดพันธุ์หลัก ค่ะน้า	กิโลกรัม	๒	๒
ได้เมล็ดพันธุ์หลัก กวางตุ้ง	กิโลกรัม	๒	๒
ได้เมล็ดพันธุ์หลัก บวบเหลี่ยม	กิโลกรัม	๒	๒
ได้เมล็ดพันธุ์หลัก ฟักทองพื้นเมืองพันธุ์ดี อย่างน้อยเบอร์ละ	กิโลกรัม	๑	๑
ได้เมล็ดพันธุ์หลัก ข้าวโพดเทียนหวาน	กิโลกรัม	๑	๑๓

การดำเนินงานปรับปรุงพัฒนาพันธุ์ปี ๒๕๖๑

พืช	กิจกรรมที่ดำเนินการ ประจำปี ๒๕๖๑	ศูนย์พัฒนาพันธุ์พืชจักร พันธ์เพ็ญศิริ (เชียงใหม่)	สถาบันวิจัยเทคโนโลยี เกษตร (ลำปาง)
๑. พริก	พริกขี้หนูสวน พริกขี้หนูใหญ่ และพริกใหญ่ ปลุกทดสอบพันธุ์ คัดเลือกผสมเปิดคัดเลือกต่อจาก ปี ๒๕๖๐	-	พริกขี้หนูสวน ปลุกรักษาพันธุ์ คัดเลือกผสมเปิด รุ่นที่ ๗
		พริกขี้หนูใหญ่ ปลุก ทดสอบพันธุ์คัดเลือกผสม เปิด รุ่นที่ ๗ และ ๘	พริกขี้หนูใหญ่ ปลุก ทดสอบพันธุ์คัดเลือก ผสมเปิด รุ่นที่ ๗ และ ๘
		พริกใหญ่ ปลุกทดสอบ พันธุ์คัดเลือกผสมเปิด รุ่นที่ ๗ และ ๘	พริกใหญ่ ปลุกทดสอบ พันธุ์คัดเลือกผสมเปิด รุ่นที่ ๗ และ ๘ และ ผลิตเมล็ดพันธุ์ นอกจากนี้คัดเลือกพันธุ์ พื้นเมือง ท่าวังผา เพิ่มเติม
๒. มะเขือเทศ	ปลุกรักษาพันธุ์มะเขือเทศพันธุ์ พื้นเมือง ทั้งรับประทานผลสด และประกอบอาหาร คัดเลือกพันธุ์ลูกผสม ต่อเนื่อง	ปลุกมะเขือเทศจักรพันธ์ ๑ (เบอร์ ๒) และมะเขือ เทศจักรพันธ์ ๒(เบอร์ ๔) ตลอดทั้งปี และผลิตเมล็ด พันธุ์	ทดสอบพันธุ์ รักษา พันธุ์ คัดเลือกพันธุ์ พื้นเมือง ๘ สายพันธุ์ และสายพันธุ์ลูกผสม จำนวน ๓ คู่ผสม และ ผลิตเมล็ดพันธุ์
๓. มะเขือ เปราะ	ปลุกรักษาพันธุ์ คัดเลือกพันธุ์ ในกลุ่มประชากรต่อเนื่อง	ปลุกรักษาพันธุ์และ คัดเลือกพันธุ์ต่อเนื่อง	ปลุกรักษาพันธุ์และ คัดเลือกพันธุ์ต่อเนื่อง
๔. แตงกวา	แตงกวาผลสั้น ปลุกรักษาพันธุ์ คัดเลือกพันธุ์ในกลุ่มประชากร ต่อเนื่อง	ปลุกผลิตผลสดตลอดทั้งปี และปลุกทดสอบพันธุ์	ปลุกรักษาพันธุ์ คัดเลือกพันธุ์ต่อเนื่อง และผลิตเมล็ดพันธุ์
	แตงกวาผลยาว ปลุกรักษาพันธุ์ คัดเลือกพันธุ์ในกลุ่มประชากร ต่อเนื่อง	ปลุกผลิตผลสดตลอดทั้งปี และปลุกทดสอบพันธุ์	ปลุกรักษาพันธุ์ คัดเลือกพันธุ์ต่อเนื่อง และผลิตเมล็ดพันธุ์
๕. ถั่วฝักยาว	ปลุกรักษาพันธุ์ คัดเลือกพันธุ์ ในกลุ่มประชากรต่อเนื่อง	ปลุกรักษาพันธุ์ และปลุก ทดสอบพันธุ์	ปลุกรักษาพันธุ์ และ ปลุกทดสอบพันธุ์
๖. ถั่วไร่ค่าง	ปลุกรักษาพันธุ์ และคัดเลือก พันธุ์	ปลุกรักษาพันธุ์	ปลุกรักษาพันธุ์ และ ปลุกทดสอบพันธุ์
๗. กระน้ำ	ปลุกเปรียบเทียบกับพันธุ์การค้า ต่อเนื่องจากปี ๒๕๖๐	คัดเลือกพันธุ์ต่อเนื่อง และผลิตเมล็ดพันธุ์	คัดเลือกพันธุ์ต่อเนื่อง และผลิตเมล็ดพันธุ์

พืช	กิจกรรมที่ดำเนินการประจำปี ๒๕๖๑	ศูนย์พัฒนาพันธุ์พืชจักรพันธ์เพ็ญศิริ (เชียงราย)	สถาบันวิจัยเทคโนโลยีเกษตร (ลำปาง)
๘. กวางตุ้ง	ปลูกรักษาเชื้อพันธุกรรม รักษาพันธุ์คัดเลือกแบบผสมเปิด ส่งข้อมูลเตรียมขึ้นทะเบียนพันธุ์	เก็บข้อมูล คัดเลือกพันธุ์ต่อเนื่อง และผลิตเมล็ดพันธุ์	เก็บข้อมูล คัดเลือกพันธุ์ต่อเนื่อง และผลิตเมล็ดพันธุ์
๙. บวบเหลี่ยม	ปลูกรักษาเชื้อพันธุกรรม คัดเลือกแบบผสมเปิด	ปลูกรักษาเชื้อพันธุกรรม เก็บข้อมูลลักษณะพันธุ์และผลิตเมล็ดพันธุ์	ปลูกรักษาเชื้อพันธุกรรม เก็บข้อมูลลักษณะพันธุ์และผลิตเมล็ดพันธุ์
๑๐. ฟักทอง	- ปลูกรักษาพันธุ์ และคัดเลือกพันธุ์ต่อเนื่องทั้ง ๒ กลุ่มพันธุ์ และคัดเลือกสายต้นพ่อแม่ที่ให้ลูกออกมามีลักษณะดี ทั้งฟักทองผลเล็กและผลใหญ่ - รักษาพันธุ์พ่อแม่ให้เป็นสายพันธุ์แท้ - ส่งข้อมูลเตรียมขึ้นทะเบียนพันธุ์ฟักทองผลเล็ก	ปลูกรักษาพันธุ์ ทดสอบพันธุ์ และผลิตเมล็ดพันธุ์	คัดเลือกพันธุ์ เก็บข้อมูลลักษณะพันธุ์และผลิตเมล็ดพันธุ์
๑๑. ข้าวโพดเทียนหวาน	ปลูกรักษาเชื้อพันธุกรรม	ปลูกรักษาเชื้อพันธุกรรม	-

๒. โครงการ การผลิตเมล็ดผักประจำปี ๒๕๖๑

ดำเนินการผลิตเมล็ดพันธุ์พืชพันธุ์พื้นเมืองสายพันธุ์ดีที่เป็นเมล็ดพันธุ์หลักให้กับศูนย์พัฒนาพันธุ์พืชจักรพันธ์เพ็ญศิริ จำนวน ๗ ชนิด ได้แก่ แตงกวา พริกใหญ่ กวางตุ้ง คื่นช่าย ฟักทอง มะเขือเทศ และบวบเหลี่ยม เป้าหมายการผลิตเมล็ดพันธุ์ ๗ ชนิดพืช ประจำปี ๒๕๖๑

ลำดับ	ชนิดพืช	เป้าหมาย (กิโลกรัม)	ผลิตได้ (กิโลกรัม)	คงเหลือ (กิโลกรัม)	หมายเหตุ
๑.	เมล็ดพันธุ์ แตงกวาผลสั้นและแตงกวาผลยาว	๕๐	๕๐	๐	ครบ
๒.	เมล็ดพันธุ์ พริกใหญ่	๑๐	-	๑๐	อยู่ระหว่างผลิต
๓.	เมล็ดพันธุ์ กวางตุ้ง	๑๐๐	๑๐๐	๐	ครบ
๔.	เมล็ดพันธุ์ คื่นช่าย	๑๐๐	๒๕.๕	๗๔.๕	อยู่ระหว่างผลิต
๕.	เมล็ดพันธุ์ ฟักทองผลเล็กและผลใหญ่	๕๐	๕๐	๐	ครบ
๖.	เมล็ดพันธุ์ มะเขือเทศจักรพันธ์ ๑ และจักรพันธ์ ๒	๕๐	๕๐	๐	ครบ
๗.	เมล็ดพันธุ์ บวบเหลี่ยม	๑๐๐	๑๐๐	๐	ครบ
๘.	เมล็ดพันธุ์ พริกใหญ่ (๒๕๖๐)	๒๒	๑๕	๗	อยู่ระหว่างผลิต

หมายเหตุ :

การผลิตเมล็ดพันธุ์พริกใหญ่ มีอุปสรรคเนื่องจากการระบาดของโรคเหี่ยวเหี่ยวในช่วงฤดูฝน ทำให้ต้นพริกที่อยู่ในระยะติดผลเหี่ยวแห้งตายเป็นจำนวนมาก วิธีการแก้ไขในการปลูกครั้งต่อไปโดยยกแปลงปลูกให้มีความสูงมากกว่าปกติในช่วงฤดูฝน ไม่ปลูกซ้ำในพื้นที่เคยปลูกพืชตระกูลมะเขือมาก่อน ใช้สารชีวภัณฑ์ไตรโคเดอร์มาโรนกันหลุมก่อนปลูก และในบริเวณโคนต้นทุกเดือนจนกว่าจะเก็บเกี่ยวผลผลิต และควรหลีกเลี่ยงการปลูกพริกที่มีการติดผลช่วงที่มีฝนตกมาก ขณะนี้ได้ทำการปลูกต่อเนื่องผลิตเมล็ดพันธุ์ให้ครบประมาณเดือน พฤษภาคม ๒๕๖๒

การผลิตเมล็ดพันธุ์คะน้า มีอุปสรรคที่สำคัญคือ สภาพอากาศที่มีการเปลี่ยนแปลงผิดปกติทำให้คะน้าไม่ติดฝัก ประกอบกับโรคใบจุดดำระบาดทำลายใบ และฝักที่ติดเมล็ด เกิดจากเชื้อรา *Alternaria brassicicola* แนวทางแก้ไขโดย

๑. หลีกเลี่ยงระยะการติดฝักไม่ให้ตรงกับช่วงอากาศที่มีหมอกลงจัด ซึ่งในพื้นที่ของศูนย์พัฒนาพันธุ์พืชจักรพันธ์เพ็ญศิริควรเริ่มเพาะกล้าคะน้า วันที่ ๑๖ ตุลาคม และย้ายต้นกล้าปลูกตั้งแต่ ๑๕ พฤศจิกายน จะทำให้ช่วงติดฝักมีโอกาสรอดจากการทำลายของโรคใบจุดได้

๒. ใช้เชื้อ *Bacillus subtilis* (BS) คอยควบคุมโรคโดยต้องใส่สารจับใบทุกครั้ง ขณะนี้ได้ทำการปลูกต่อเนื่องเพื่อผลิตเมล็ดพันธุ์ให้ครบประมาณเดือน พฤษภาคม ๒๕๖๒

๓. โครงการ การบริหารจัดการควบคุมศัตรูพืชอย่างปลอดภัยในศูนย์พัฒนาพันธุ์พืชจักรพันธ์เพ็ญศิริ

การดำเนินการเน้นการใช้สารชีวภัณฑ์กำจัดศัตรูพืชในศูนย์พัฒนาพันธุ์พืชจักรพันธ์เพ็ญศิริ โดยการใช้สารชีวภัณฑ์ ๑๐๐ เปอร์เซ็นต์ โดยได้ดำเนินการ

๑. สนับสนุนการใช้สารชีวภัณฑ์ป้องกันกำจัดศัตรูพืชให้เพียงพอต่อการใช้งานทดแทนสารเคมี
๒. การจัดอบรม
๓. ให้คำแนะนำเกี่ยวกับการจัดตั้งห้องปฏิบัติการการผลิตชีวภัณฑ์ของศูนย์พัฒนาพันธุ์พืชจักรพันธ์เพ็ญศิริ

๔. ตรวจวิเคราะห์ปริมาณธาตุอาหารในปุ๋ยน้ำหมักสูตรต่าง ๆ

๔. โครงการ การผลิตแตงกวาผลสั้น แตงกวาผลยาว มะเขือเทศจักรพันธ์ ๑ และ จักรพันธ์ ๒ ผลสดทั้งปีในพื้นที่ศูนย์พัฒนาพันธุ์พืชจักรพันธ์เพ็ญศิริ

ได้คัดเลือกพัฒนา และปรับปรุงพันธุ์แตงกวาผลสั้น แตงกวาผลยาว มะเขือเทศจักรพันธ์ ๑ และ จักรพันธ์ ๒ โดยมีการปลูกภายในพื้นที่ศูนย์พัฒนาพันธุ์พืชจักรพันธ์เพ็ญศิริ

แตงกวา ได้ดำเนินการวางแผนการปลูก และเก็บเกี่ยวผลผลิต จำนวน ๒๔ รุ่น/ปี โดยในปี ๒๕๖๑ ดำเนินการส่งมอบให้แก่ศูนย์พัฒนาพันธุ์พืชจักรพันธ์เพ็ญศิริได้ตามเป้าหมาย จำนวน ๑,๓๘๖ กิโลกรัม

มะเขือเทศ ได้ดำเนินการวางแผนการปลูก และเก็บเกี่ยวผลผลิต จำนวน ๒๔ รุ่น/ปี โดยในปี ๒๕๖๑ ดำเนินการส่งมอบให้แก่ศูนย์พัฒนาพันธุ์พืชจักรพันธ์เพ็ญศิริได้ตามเป้าหมาย จำนวน ๒,๒๑๙ กิโลกรัม

ผลผลิตแตงกวา และมะเขือเทศผลสด ประจำปี ๒๕๖๑

ชนิดพืช	เป้าหมาย	ส่งแล้ว	เกินเป้า
แตงกวาผลสด	๑,๒๐๐ กิโลกรัม	๑,๓๘๖ กิโลกรัม	๑๘๖ กิโลกรัม
มะเขือเทศผลสด	๑,๒๐๐ กิโลกรัม	๒,๒๑๙ กิโลกรัม	๑,๐๑๙ กิโลกรัม

การดำเนินงานที่ผ่านมา มหาวิทยาลัยได้รับพระราชทานชื่อพันธุ์พืช จำนวน ๓ ชนิด คือ

๑. ถั่วฝักยาว พระราชทานชื่อว่า “ถั่วฝักยาวล้านนาชวนอร่อย”
๒. มะเขือเทศ พระราชทานชื่อว่า “มะเขือเทศจักรพันธ์ ๑”
๓. มะเขือเทศ พระราชทานชื่อว่า “มะเขือเทศจักรพันธ์ ๒”

พันธุ์พืชที่ได้รับการรับรองพันธุ์พืชขึ้นทะเบียนจากกรมวิชาการเกษตร มีจำนวน ๓ ชนิด คือ

๑. ถั่วฝักยาวล้านนาชวนอร่อย เป็นพันธุ์ที่ มทร.ล้านนา ได้รวบรวม และคัดเลือกพันธุ์ ตั้งแต่ปี ๒๕๕๕ ได้รับการรับรองพันธุ์พืชขึ้นทะเบียน เมื่อวันที่ ๒๘ ธันวาคม ๒๕๖๑ มีลักษณะเด่นคือ มีฝักยาว เนื้อหนา กรอบอร่อย และให้ผลผลิตสูง

๒. มะเขือเทศจักรพันธ์ ๑ เป็นพันธุ์ที่ มทร.ล้านนา ได้รวบรวม และคัดเลือกพันธุ์ ตั้งแต่ปี ๒๕๕๒ ได้รับการรับรองพันธุ์พืชขึ้นทะเบียน เมื่อวันที่ ๒๘ ธันวาคม ๒๕๖๑ มีลักษณะเด่นคือมีลูก ขนาดเล็กสามารถใช้ได้ทั้งประกอบอาหาร และทานผลสด มีผลผลิตสูง ให้ผลตก เจริญเติบโตดี ทนต่อโรค แมลง และปลูกได้ตลอดปี

๓. มะเขือเทศจักรพันธ์ ๒ เป็นพันธุ์ที่ มทร.ล้านนา ได้รวบรวม และคัดเลือกพันธุ์ ตั้งแต่ปี ๒๕๕๓ ได้รับการรับรองพันธุ์พืชขึ้นทะเบียน เมื่อวันที่ ๒๘ ธันวาคม ๒๕๖๑ มีลักษณะเด่นคือ เป็นพันธุ์สำหรับ ทานผลสด แข็งแรง ทนต่อโรคใบไหม้ ปรับตัวได้ดี ผลผลิตสูง มีรสหวานอมเปรี้ยว เมล็ดมีน้อย

และในปี ๒๕๖๒ เมื่อวันที่ ๑๓ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๒ ประธานกรรมการคณะบุคคลปฏิบัติหน้าที่แทน สภามหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา คณะผู้บริหาร และเจ้าหน้าที่ ได้เฝ้าทูลละอองพระบาทรับเสด็จ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ณ ศูนย์พัฒนาพันธุ์พืชจักรพันธ์เพ็ญศิริ อำเภอแม่สาย จังหวัดเชียงราย พระองค์ท่านมีพระมหากรุณาธิคุณพระราชทานชื่อพันธุ์พืช ๒ ชนิด ที่พัฒนาพันธุ์ โดย มทร.ล้านนา คือ

๑. กวางตุ้งดอก พระราชทานชื่อว่า “กวางตุ้งเหลืองล้านนา”
๒. ฟักทองผลเล็ก พระราชทานชื่อว่า “ประกายดาวล้านนา”

จึงเสนอต่อคณะบุคคลปฏิบัติหน้าที่แทนสภามหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา เพื่อโปรดทราบ

มติที่ประชุม

ที่ประชุมรับทราบ

(รองศาสตราจารย์ธีระศักดิ์ อุrganานนท์)
เลขานุการคณะบุคคลปฏิบัติหน้าที่แทน
สภามหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา